

Livets väg

nr 33

Jesus sa: Jag är vägen,
sanningen och livet. Ingen
kommer till Fadern utom
genom mig (Joh. 14:6).

Innehåll i detta nummer

1. Kyrkligt aktuellt
2. Om kyrkogemenskap

Artikelserien om ”Vägen genom Bibeln”
fortsätter i kommande nummer.

1. Kyrkligt aktuellt

Lärosamtal pågår sedan några månader
tillbaka mellan *Christ's Lutheran Church*,
Finland och vår kyrkogemenskap (*Ev.-luth.*
kyrkan i Sverige, Luth. Konkordiekyrkan och St
Jude, Australien). Även kyrkoherde Vagn
Lyrstrand, Danmark deltar. Samtalen sker
via nätet ungefär en gång i månaden.

Konfirmationsundervisning pågår med
Alexandra (Sasha) Rydh. Undervisningen
påbörjades i feb. 2022 och konfirmationen
kommer att ske någon gång under 2023,
troligen i maj-juni.

Högmässor hålls i Stockholm enligt vårt
kalendarium på hemsidan evluth.se

Kvällsgudstjänster sänds som tidigare
digitalt söndagar kl 19.00 via Skype. Nya
deltagare skall anmäla sitt skype-namn till:

sten.rydh@gmail.com

Varje söndag ungefär kl 18.50 visas en
grön knapp som man klickar på. för att
ansluta till gudstjänsten. Lämpligen sätter
man sedan sin mikrofon i tyst läge med tid
för stillhet och bön. Efter gudstjänsten ges
tillfälle till kortare frågor och svar.

Kyrkodagarna i Finnåker 1-3 juli var
välbesökta och vi hade en god gemenskap
kring ordet och sakramenten. Föredrag
hölls med Romarbrevet som tema. Talare
var prästerna Sten och Johannes Rydh
samt Jakob Fjellander. Vi hade då besök av
pastor Troy Harris med fru Amelia från
Australien. Närvarande var också Vagn
Lyrstrand med flera danska besökare och
Lars Borgström, Lutherska Församlingen.

Litteratur. Några viktiga lutherska böcker
finns att köpa. Se:

<https://www.evluth.se/bocker.html>

2. Om kyrkogemenskap

I vår tid finns väldigt många kyrkor av
olika slag. Många undrar varför inte alla
kyrkor kan slås samman till en enda stor,
världsvid kyrka? Det är ju också detta mål
den ekumeniska rörelsen har. Redan år
1925 hölls ett stort
ekumeniskt möte i
Stockholm under
ledning av ärkebiskop
Natan Söderblom
(1866-1931).

Utvecklingen ledde
sedan så småningom
fram till bildandet av
den stora organisationen
”Kyrkornas Världsråd” år 1948. Denna
omfattar idag 348 kyrkor och trossamfund
med över 500 miljoner medlemmar
(wikipedia).

Det stora problemet är att dessa kyrkor
omfattar den moderna bibelkritiken och
har vitt skilda läror. Många teologer och

Livets väg

Evangeliskt-lutherskt kyrkblad

Nr 33, 23 sept 2022

Red. kyrkoherde Sten Rydh

präster i dessa kyrkor tror tyvärr inte längre på att allt som Bibeln säger är sant. Omformningen av det kristna budskapet har skett steg för steg. Detta är följden av en mycket lång tid av läroutplösning. Den moderna bibelkritiken fick sina rötter redan under 1700-talet och växte sig sedan särskilt stark i Tyskland på 1800-talet. Därefter har den spritt sig över hela världen.

Ärkebiskop Natan Söderblom ansågs vara en mycket fin man, och det var han säkert också på många sätt. Han hade en vinnande personlighet. Men i sin syn på Bibeln utgjorde han däremot en stor fara för kyrkan. Han förnekade det bibliska undret och därmed en stor del av Bibelns grundläggande sanningar. I sin bok *"Ekumenismen och Bibeln"* (1968) belyser dr David Hedegård detta ingående. [boken finns på Bokbörsen, 145 kr]

De kyrkor som tror att Bibeln är Guds inspirerade, ofelbara ord, kan av detta skäl inte tillhöra Kyrkornas Världsråd och liknande ekumeniska organisationer om de vill vara trogna mot Skriftens ord.

Den bibliska läran

Bibeln lär tydligt och klart att endast den bibliska läran och ingenting annat skall förkunnas i en rätt kyrka. Kung David skriver:

Herrens undervisning är fullkomlig, den ger nytt liv åt själen. Herrens vittnesbörd är sant, det ger vishet åt enkla människor (Ps. 19:8).

Aposteln Petrus skriver:

Ingen profetia har burits fram genom någon människas vilja, utan ledda av den helige Ande har människor talat vad de fått från Gud (2 Petr. 1:21).

Aposteln Paulus skriver:

Hela Skriften är utandad [inspirerad] av Gud och nyttig till undervisning, tillrättvisning, upprättelse och fostran i rättfärdig-

het, så att gudsmänniskan blir fullt färdig, väl rustad för varje god gärning (2 Tim. 3:16f).

Paulus skriver även:

Det förkunnar vi ... inte med ord som mänsklig visdom lär oss utan med ord som Anden lär oss, när vi förklarar andliga ting med andliga ord (1 Kor. 2:13).

Och Jesus själv lär oss:

Om någon älskar mig, håller han fast vid mitt ord. Och min Far ska älska honom, och vi ska komma till honom och ta vår boning hos honom (Joh. 14:23).

Luther och reformationen var noga med att hålla fast vid att all lära måste bygga på Bibelns klara och tydliga ord. Denna grundprincip omfattas helhjärtat av de lutherska bekännelseskrifterna, sammanfattade i Konkordieboken av år 1580. Där står det bl.a.:

Vi är sålunda i kraft av Guds ord genom profeternas och apostlarnas skrifter vissa om vår kristna tro och bekännelse och det, som genom den helige Andes nåd blivit stadfäst i våra hjärtan (Företal, SKB 41, Trigl 20).

För det första bekänner vi oss till Gamla och Nya testamentets profetiska och apostoliska skrifter såsom Israels rena och klara källa, som allena utgör den enda sanna norm, efter vilken alla lärare och läror skall prövas och dömas. (Konkordieformeln, SKB 542, Trigl 848).

Om Bibeln säger bekännelsen att den i sin helhet är:

Guds rena, ofelbara och oföränderliga ord (Företal, SKB, 37, Trigl 14).

Guds ords ofelbara sanning (Företal, SKB 40, Trigl 18).

För Kristi kyrka gäller också att allt som Bibeln lär också skall läras av kyrkans präster, som är kallade av Gud.

Petrus skriver:

Om någon talar ska han tala i enlighet med Guds ord (1 Petr. 4:11).

Alla är inte kallade till detta ämbete, som kräver en offentlig kallelse genom kyrkan. Paulus skriver:

Alla är väl inte apostlar? Alla är väl inte profeter? Alla är väl inte lärare? (1 Kor. 12:29).

Bibeln betonar att de första kristna gemensamt samlades kring ordet och sakramenten. Det står:

De höll troget fast vid apostlarnas undervisning och vid gemenskapen, brödsbrytelsen och bönerna (Apg. 2:42).

Den kristna kyrkogemenskapen består alltså av enighet i biblisk lära (apostlarnas undervisning), nattvardsfirande (brödsbrytelse) och böner. Därför har man sedan gammalt sagt att kyrkogemenskap framför allt visar sig på dessa tre sätt:

1. Predikstolsgemenskap
2. Nattvardsgemenskap
3. Bönegemenskap

Men det betyder inte att det är fråga om tre olika slags gemenskap. Det finns bara en enda gemenskap mellan alla kristna, men den tar sig olika uttryck.

Luthers lära

I Luthers fina bok ”Om koncilierna och kyrkan” (1539, sv. övers. 1994, s. 161-193) behandlar han följande sju kännetecken på på den rätta, kristna kyrkan:

1. Guds ord
2. dopet
3. nattvarden
4. nycklarna (både bindenyckeln i form av kyrkotukt och lösenyckeln i form av bikt och avlösning),
5. prästämbetet
6. bön och lovprisning,
7. korset (provningar, förföljelse).

Därefter behandlar Luther sådant som **inte** måste var lika i olika kyrkor och församlingar, t.ex gudstjänstordningar, kyrkobyggnader, predikan inomhus eller

utomhus, helgdagar m.m. Luther värnar här starkt om den kristna friheten. De sju första punkterna hör till läran och bekännelsen, och här måste råda enhet. Men i allt annat råder kristen frihet.

Enighet innebär här att de kristna som vill hålla sig till Bibeln och bekännelsen endast utövar kyrkogemenskap med dem som har samma klara och tydliga bibliska tro och bekännelse. Sådana kyrkor som lär eller tolererar falsk lära får inte ingå i den kristna kyrkogemenskapen. De kristna är skyldiga att undvika varje form av kyrklig gemenskap med falska lärare. Jesus säger ju:

Akta er för de falska profeterna. De kommer till er i fårakläder, men i sitt inre är de rovlystna vargar. På deras frukt ska ni känna igen dem (Matt. 7:15f).

Och aposteln Paulus förmanar:

Gå inte som omaka par i ok med dem som inte tror. Vad har rättfärdighet med orättfärdighet att göra? Eller vad har ljus gemensamt med mörker? (2 Kor. 6:14)

Jag uppmanar er, bröder, att se upp för dem som skapar splittring och väcker anstöt mot den lära som ni har fått undervisning i. Håll er borta från dem, för sådana människor tjänar inte vår Herre Kristus utan sin egen buk, och med fina ord och vackert tal bedrar de godtrogna människor (Rom. 16:17f).

Många har menat att dessa bibelställen bara avser sådana villolärare som mycket grovt och uppenbart lär falskt. Men så lär inte Bibeln. Där betonas på många ställen att även en till synes liten villolära förstör hela den kristna tron. Den är som en surdeg, som snart genomsyrar hela degen. Så var det när vissa präster menade att även hednakristna måste omskäras. Paulus skrev då det skarpa Galaterbrevet mot dem. Han skriver där:

Jag är förvånad att ni så fort överger honom som har kallat er genom Kristi nåd

och vänder er till ett annat evangelium, fast det inte finns något annat. Det är bara några som skapar förvirring bland er och vill förvränga Kristi evangelium. Men även om vi själva eller en ängel från himlen skulle ge er ett annat evangelium än det vi har predikat, så ska han vara under förbannelse. Det vi redan har sagt säger jag nu igen: om någon ger er ett annat evangelium än det ni har tagit emot, så ska han vara under förbannelse (Gal. 1:6-9).

Och han betonar att även den minsta falska lära förstör tron och bekännelsen:

*Ni började bra. Vem hindrade er så att ni inte längre lyder sanningen? Den övertalningen kom inte från honom som kallade er. **Lite surdeg syrar hela degen** (Gal. 5:7-9).*

Rätt lära om kyrkogemenskapen

Den rätta, bibliska läran om kyrkogemenskapen innebär därför att man inte kan ha kyrkogemenskap med dem som på någon punkt lär eller tolererar falsk lära, oavsett om det är fråga om förnekelse av de stora huvudlärorna om Gud, Kristus, försoningen, uppståndelsen m.m. eller om det är fråga om andra läror i Guds ord som inte direkt hör till försoningen, t.ex. att Gud skapade världen på sex dagar eller att kvinnor inte skall tillåtas att vara präster. Kyrkor som inom sig t.ex. tillåter falska läror om skapelsen (evolutionismen), äktenskapet (samkönade äktenskap) eller prästämbetet (kvinnliga präster) visar sig därmed vara villfarande kyrkor även om det inom dessa kyrkor också finns vissa goda, bibliska läror. Men förekomsten av falska läror inom en kyrka – oavsett om de är många eller färre – är en allvarlig synd mot Gud och hans heliga ord. Sanningen blandas då med lögn. Trogna kristna måste därför se till att de inte har någon kristen gemenskap med sådana kyrkor.

Vi talar här inte om den osynliga gemenskapen som finns mellan alla sanna

kristna, var de än befinner sig. Denna gemenskap kan vi inte se med ögonen ens hos oss själva. Jesus säger tydligt att kyrkan är osynlig och inte kan förnimmas här eller där. Ty Guds rike är inom oss. Men vi talar om de kristnas öppna och offentliga *bekännelse*. Det är den vi skall rätta oss efter. Den som lär i strid mot Guds ord och inte vill ändra sig och ta tillbaka sin villfarelse utan fortsätter att lära så, han är en villolärare, som skall undvikas och isoleras. Men det är då fråga om en *kyrklig* isolering, inte om den gemenskap vi har i världen med alla människor oavsett tro.

Att upprätta kyrkogemenskap

När bibel- och bekännelsetrogna kyrkor upprättar kyrkogemenskap med varandra måste de först ha lärosamtal. Detta sker huvudsakligen mellan kyrkornas teologer och ledare, men även vissa lekmän kan delta som representanter för kyrkornas ledning. De är då åhörare.

Så hade Luther och hans främsta medarbetare ofta lärosamtal med andra kyrkor för att om möjligt komma överens i läran, t.ex. samtalen i Leipzig 1519 mellan Luther och den romersk-katolske Eck eller samtalen i Marburg 1529 mellan Luther och den reformerte Zwingli. I de fallen lyckades man inte uppnå läroenhet, och kyrkoskillnaderna kunde inte överbryggas.

Läroskillnader består

Dessa skillnader står kvar än idag trots att de ekumeniska kyrkorna ofta påstår att inga verkliga läroskillnader längre råder. Så är dock tyvärr inte fallet. Snarare har de modernistiska kyrkorna kunnat bli mer eniga på ett nytt sätt, på grund av att de avlägsnat sig långt bort från den klassiska kristendomen och dess bibliska grund.

Men om och när man i allvarliga lärosamtal konstaterar full enighet kan kyrkornas präster och medlemmar delta i varandras gudstjänster. Så upprättades

under reformationstiden kyrkogemenskap mellan olika lutherska kyrkor t.ex. de svenska och danska lutherska folkkyrkorna, vilka stod i gemenskap med Luthers sachsiska kyrka och andra lutherska kyrkor.

På liknande sätt uppstod under 1800-talet en internationell gemenskap mellan konfessionellt lutherska kyrkor i Amerika och Europa och senare över stora delar av världen. Den gemenskapen hade sin grund i Missourisynoden under ledning av den store lutherske teologen *Carl Ferdinand Wilhelm Walther* (1811-1887). Hans starka inflytande gjorde att denna kyrkogemenskap kom att helt bygga på den bibliska och läran och dess klara bekännelse i Konkordieboken av år 1580. Detta var den evangelisk-lutherska ”*Synodalkonferensen*” och en rad andra konfessionella kyrkor, t.ex. i Tyskland, Finland och Danmark. Senare kom denna enhet tyvärr att urholkas och försvagas, och idag lärs och tolereras villoläror också inom Missourisynodens världsvida gemenskap. Därför har en rad mindre kyrkor brutit kyrkogemenskapen med Missouri.

Ortodoxins teologer

Under reformationstiden och ortodoxin var man noga med att bevara läran om kyrkogemenskapen ren och klar. Om läroskillnader fanns kvar var detta ett hinder för gemensam kyrklig verksamhet. Det fanns visserligen även på den tiden sådana teologer som försökte gå en annan väg. Men dessa bekämpades energiskt, t.ex. av den framstående teologen *Abraham Calovius* (1612-1686). Man har klandrat honom och övriga ortodoxer för att de var så ”hårda” i läran. Men det var en biblisk, nödvändig hårdhet mot dem som ville riva ner trosgrunden. Vi bör istället se upp till sådana trogna teologer som i Luthers efterföljd värnade om den rena och klara bibliska läran. Man höll fast vid att de kyrkor som lärde annorlunda måste ställas

utanför den kyrkliga gemenskapen. Så kunde lutheranerna t.ex. inte stå i gemenskap med den katolska kyrkan eller de reformerta kyrkorna i Preussen, Frankrike, Nederländerna och England.

Luthers bibliska exempel

Kyrkogemenskapen med de påvetrogna bröts när Luther i handling brände påven bulla och sedan offentligt förkastade deras lära i många skrifter år 1519-20. När lutheranerna senare lade fram sin trosbekännelse i Augsburg år 1530 förkastades den direkt av de romerska katolikerna som skrev en skarp motskrift. Kyrkogemenskap kunde därför inte praktiseras mellan lutherska och katolska kyrkor. Kristus och Antikrist kan inte enas.

Lutheranerna sände också den Augsburgska bekännelsen till den grekisk-ortodoxa kyrkan, men inte heller denna kyrka kunde acceptera den lutherska bekännelsen, trots att denna i allt grundar sig på vad Bibeln lär.

Läran om kyrkogemenskapen är fast grundad i Skriften. Den praktiserades noggrant i fornkyrkan och i princip höll också den katolska kyrkan fast vid den under hela medeltiden och även under reformationen. Luther och de påviska var alltså överens om att man inte kunde ha olika läror i en och samma kyrka. Men idag är situationen helt annorlunda. De flesta kyrkor har blivit ekumeniska och *unionistiska*, vilket innebär att de accepterar olika läror inom samma kyrka. Men vi som är konfessionella lutheraner håller fast vid den ursprungliga, bibliska läran om kyrkogemenskapen också idag.

Mer om detta finns i skriften ”*Om kyrkogemenskap*”. Den går att läsa här:

<https://www.evluh.se/dokument/OmKyrkogemenskap-CLC.pdf>

